

Moskova
Müzakereleri

Türkiye Asya ile Avrupa arasında bir sulh köprüsü ve muhafızdır. Cumhuriyet mevkii iktidarı bu hizmet ve vazifesini sonuna kadar ifaya devam edecektir.

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Hariye Vekili Şükrü Saracoğlu Moskovadaki ziyaret ve seyahatini bir hayli uzatmış bulunuyor.

Günlerin geçmesine ve Moskovada bize yabancı diğer milletler Hariye Vekilleri ile birçok müzakereler cereyan etmesine, kararlar alınmasına ve hattâ fiile ve vakiya geçilmesine rağmen Saracoğlunun müzakereleri ve ikametini uzatması sebepleri etrafında sarıh malumat almamamız hiç şüphesiz bazı tereddüt ve tefsirlere yol açıyordu. Ve, yine muhakkak ki, bu tereddütlerin ve tefsirlerin başında Türk - Rus müzakerelerinin, Türk - İngiliz, Türk - Fransız müzakereleri üzerinde husule geçireceği menfi veya müsbet tesir geliyordu.

Hadisatın içyüzüne, harp ile yaptığımız müzakerelerin her safhası üzerinde Sovyet Rusya ile yaptığımız noktai nazar teatisine ve her iki taraf arasında muhafız ve mutavassıtı bulunduğumuz dostluk üzerindeki itirazsızlığa vukufu olanlar için ilhakika böyle bir tereddüt ve tefsir mevzuu yoktu. Fakat, bugün için vaziyet, Türk efkârı umumiyesi için de, dünyanın milletleri için de daha ziyade aydınlanmış ve aydınlatılmış bulunuyor.

Lord Hallfaks'ın Lortlar kamara - sındaki beyanatı bu bakımdan çok gayı dikkattir. İngiliz Hariye Nazırı: «— Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında dostluk münasebetlerinin idamesini görmekle hiç şüphesiz daima bahliyar olacağız. Bu münasebetlerin bir taraftan İngiltere ve Fransa, diğer taraftan Türkiye arasında mevcut sıkı münasebetlerle muhakkak teauruz etmesi icap etmeyeceğini ve hiçbir zaman da teauruz etmeyeceğini zannediyoruz.»

Demekle, hem müteffikler cephesine ait olan hakiki vaziyeti izah etmiş, hem de Türkiye'nin harp ile şark arasındaki dostluk muhafızlığını hüsnüniyet ve samimiyle işaret eylemiş bulunuyor.

Diğer taraftan Anadolu Ajansı'nın Ankaradan alıp neşrettiği telgraf haberleri de günün en mühim siyasi hadiseleri arasında izah ve tahlii mevkii alması bulunmaktadı. Bu haberlere nazaran, Sovyet Rusya ile Türkiye arasındaki müzakereler henüz bitmiş değildir. Müzakereler daha birkaç gün devam edecektir. Ajans müzakerelerin en dostane bir hava içinde inkişaf etmekte olduğunu kaydederken Türkiye hükümetinin Sovyet tekliflerine cevabını dün vermiş bulunduğunu ve Hariye Vekilimiz Molotof arasında bu münasebetle hemen yeni görüşmenin vaki olacağını da bildirmektedir.

Ajansın bu telgrafından öğrendiğimiz şu oluyor ki, Sovyetler bize belki de son Moskovada faaliyetlerinden sonra, Saracoğlunun seyahatini takiben yeni tekliflerde bulunmuşlardır. Mütakaddim vaziyete nazaran yeni mahiyette bulunan bu tekliflere de hükümetimiz cevap vermiştir ve müzakerenin umumi seyrine en dostane bir inkişaf havası hakimdir.

Müzakerenin mahiyeti, tarafeynin teklifleri ve cevapları henüz efkârı umumiyece meçhul olmakla beraber Lord Hallfaks'ın beyanatı, ajansın verdiği haberler ve umumi siyaset hedeflerinin birbirine eklenince daima bu sütünlarda müdafaa ettiğimiz noktai nazar ve mevzu kendiliğinden ortaya çıkıyor. O da, Cumhuriyet Türkiye'sinin Asya ile Avrupa arasında bir sulh köprüsü ve muhafızı olarak kalması politikasıdır. Hiç şüphe yok ki, Cumhuriyet mevkii iktidarı bu hizmet ve vazifesini sonuna kadar ifada devam edecektir. Karadeniz ve Balkanların emniyeti ve bu bölgede sulhun muhafazası Sovyetlerle bizi mütakabil ve müteavi bir ahenk ve tesriki mesaiye rapitlediği kadar şarki Akdenizin ve Balkanların ve binnetice Karadenizin halihazır emniyeti ve mahfuziyeti de yine Türkiye ile İngiltere ve Fransa'yı aynı mütakabiliyet ve fesavi üzerinde müşterek kılıyor. Bu takdirde de Türkiyeye düşen hizmet hem şark komşusu Sovyet Rusya Birliği ile, hem de hattâ muhtelif mandallar dolayısıyla fiilen komşuluğuna ettiği İngiltere ve Fransa ile aynı muhabbetli ve mütakabil menfaate müstenit dostluk mu-

VAZİYET YİNE VAHİMLEŞTİ!

İtalya Berlinin tekliflerini kabul etmedi!

Roma gazeteleri harbin uzun süreceğini iddiaya başladılar

Hitler'in sulh taarruzunun akim kalacağı ve harbin bütün şiddetile asıl bundan sonra başlayacağı anlaşılıyor

Alman gazetelerinin İtalya ile birlik oldukları hakkındaki neşriyatları Romada tezkibe uğradı

Vaziyette ümit verici yeni hiç bir şey yok; Hitler'in sulh şartları yarın anlaşılacak

Londra 5 (Hususi)— Kont Ciano'nun Berline gittiği sırada, sulh taarruzu akim kaldığı takdirde, Berlin ile Moskova'nın angajmanları hakkında tasrihat istediği zannedilmektedir.

«Taymis» in Rotterdamdaki muha - birinin bildirdiğine göre, Kont Ciano aynı zamanda, Hitlerin Rayistagda yarın söyleyeceği nutkun metnini de istemiştir. Çünkü Musolini de bu nutka istinaden bir nutuk söyleyecektir.

«Taymis» e göre, Musolini Alman - Sovyet sulh tekliflerine zâmin olmuyacaktır.

Dün Romada neşrolunan resmi beyanata göre, İtalya hükümeti bugünkü şartlar dairesinde sulh teşebbüsünü üzerine almak niyetinde değildir. Bu takdirde İtalyadan bir tavassut teklifi gelmeyecek demektir.

Musolini'nin yedi tarafı bir konferans akti hususunda bir sulh planı hazırladığı da Romadan tezkir edilmiştir.

Bu vaziyette Berlin mehafilinin ve (Devamı 3 üncü sahifede)

İtalyan, Fransız ve İngiliz Başvekillerinin bir münafaka esnasında alınmış resimleri

RADYODAN ALDIĞIMIZ HABERLER

Lüksemburgdaki İtalyan amele, iş yok

Brüksel 5 (Radyo) — Lüksemburg büyük Dükahğı hükümeti, bütün cenebiler verilmiş olan iş ruhsatıyerlerini en nihayet 15 ikincisine kadar iptal etmeğe karar vermiştir. Yalnız Belçikalılar müstesna olup bunlar, Belçika - Lüksemburg iktisat mukavelesine ahkâmından müstefit olmaktadır. Bu tedbirler, bilhassa binlerce İtalyan amele, iş müteessir etmekte - dir.

Fransız harp muntakasındaki çiftçiler

Paris 5 (Radyo) — Hükümet, zirai işleri kolaylaştırmak maksadile harp muntakasındaki bulunan kimselerin kâffesine, muharripler meyana dahil olmamaları şartile, hususi müsaadeler bahsetmeğe karar vermiştir.

Berlin - Stokholm hava servisi açıldı

Berlin 5 (Radyo)— Berlin ile Stokholm arasındaki gündelik hava servisi yeniden tesis edilmiştir. Bu hafta muhasıran on ikiser kişilik işveç tayyareleri çalışmaktadır. Berlinin eski hava limanı olan Tempelhofun yerine Berlinin altı mil cübunda kâin Rangsdorf limanı ikame edilmiştir.

hafaza eylemek, bitaraflığını korumak ve sulh koruyuculuğunu ifaya devam ederken de istikbale ve milli menfaatlerinin üstünlüğüne teyakkuz ve emniyetle bakmak oluyor.

ETEM İZZET BENİCE

Yunan - Yugoslav ticareti

Belgrat 5 (Radyo)— Yugoslavya ile Yunanistan arasındaki ticaret müzakerelerine iştirak edecek olan Yunan ticaret heyeti, sabı akşamı Belgrada vasil olmuştur.

Berlin - Sofya hava hattı

Belgrat 5 (Radyo)— Alman Luft-hususı düendenberi Berlin - Viyana - Budapeşte - Belgrat - Sofya hattı üzerinde normal hava münakalatını yeniden tesis etmiştir. Diğer haberler 3 üncüde

Parti Grupu

Ankaradan verilen bir habere göre Cumhuriyet Halk partisi Meclis grupunun mutat içtima günü olan gelecek salıdan önce bir içtimaa çağırılması ihtimali vardır. Bu içtimada hükümet gruba dış politika meselelerinin son inkişaf vaziyetleri hakkında iza - hat verecektir.

Asker Gözile Cepheler

Sar ve Mozel arasında ne oluyor?

Brest Litovskta Polonyanın taksimi Sov yet Generali ile birlikte harita üzerinde tesbit edilirken

Almanların ilk taarruz hedefleri garpta değil, şarkta idi ve bunun içindir ki 1938 senesinden, ya - ni Versay muahedesini parçaladıkları günlerden itibaren burada (Devamı 3 üncü sahifede)

Binlerce pilot ve yüzlerce tayyare

Sovyetler Baltık sahil - lerine tank, tayyare ve otomatik silâh yığılmaya başladılar

Kaunas, 5 — A. A. Öğrenildiğine göre, Sovyet Rusya, Eston - yadaki üssülharekelere elli tayyare ve yüzlerce tank ve binlerce otomatik silâhlar yer - leştirmek tasavvurunda - dır.

Riga, 5 — A. A. Moskovadan bildirildiğine göre binlerce Sovyet pilotu ile altı yüz tayyare, Krons - tandi'da toplanmıştır.

İngiliz-Türk ticaret anlaşması

Müzakerelere iştirak eden mümessiller bu sabah geldiler

Halit Nazmi ve Celâl Sait bu sabah istasyonda (Yazısı 3 üncü sahifede)

KISACA

Bir ihtiyaç ortaya çıkıyor!

Sual:— Türkiye Büyük Millet Meclisi nedir?

Cevap:— Osmanlı meclisi me'usani değildir..

Sual:— Türkiye iktidar mevkii nedir?

Cevap:— Talât Paşa iktidarı değildir..

Sual:— Türkiye'nin dış siyaseti nedir?

Cevap:— Enverci macera siyaseti değildir.

Sual:— Türkiye matbuatı nedir?

Cevap:— İmparatorluk me'usani meclisi reisinin gazetesi değildir..

Sual:— Türkiye'de politika muharriiri nedir?

Cevap:— Gayrimütecevaz, gayrimü - tearrız iç ve dış politikada vakarlı, şuurlu, müdebbir, sinirine, kalemine, kendisine hâkim, sağ ve soluna dik - katli adamdır.

Dükkülerini bıraktık, fakat, bugünkü yazısını ve içindiki bazı pasajları okuyunca bir muharriirimize bu sual - leri ve bu cevapları öğretmeye ihtiyaç olduğunu öğrendik. Hakikaten bu ih - tiyâc ortaya çıkmış bulunuyor! **

Moskova müzakeresi

Şükrü Saracoğlu hükümetin cevabını Sovyetlere bildirdi

Müzakerat daha bir kaç gün devam edecektir ve en dostane bir hava içinde inkişaf etmektedir

Moskovada bulunan Hariye Vekilimiz Şükrü Saracoğlu, Sovyet teklifleri hakkında hükümetimizin verdiği cevabı almış, Hariye Vekili ve Başvekil Bay Molotof'a bildirmiştir.

Ankaradan öğrenildiğine göre iki devle arasındaki müza - kereler en dostane bir hava içinde inkişaf emektedir. Müzake - reler Moskovada daha birkaç

gün devam edeceği için Şükrü Saracoğlunun bugün ve yarın Moskovadan ayrılması varit olmadığı gibi Avrupa radyo merkezlerinden bazılarının bu müzakerelere mütedair olarak verdikleri menfi veya müsbet havadislerin de hiç bir değeri ifadesi yoktur.

(Devamı 3 üncü sahifede)

Makineye Verirken:

Hitler Varşovada

Hitler'i Varşovada muhafaza için sıkı tedbirler alındı

Berlin 5 (Hususi)— Hitler, bugün, yanında Polonya muharebesine iştirak eden kumandanlar olduğu halde Varşovaya gelmiş ve şehre büyük bir giriş resmi yapılmıştır. Alman bombalarından ayakta duran resmi binalar ve diğer yerler bayraklarla donatılmıştır.

Hitler bugün yapılacak bir geçit resminde bulunduktan sonra tekrar Berline dönecektir.

Rayistag yarınki cuma günü öğle üzeri toplanacak ve hükümetin vereceği

(Diğer Telgraflar 3 üncü Sayfamızdadır)

Büyükderedeyine feci bir otomobil kazası

(Yazısı 3 üncü sahifede)

ÇERÇEVE

Cehil taarruzu

Son zamanlarda, (Viya - Paris) Paris yöliie bir takım tabirler geliyor. Sinir harbi, sulh taarruzu ve sair...

Gününe göre ördek, kahve değirmeni ve mevlevi külahı biçimli kadın şapkaları gibi, bu tabirlerin Avrupada türediği anda gazetelerimize aksedisi ve patron - başmuharir makalelerine başlık diye geçisi ne hazine!

Bu tabirler iyi veya kötü, birer buluş ifade etmekte. Buluşlar da sahiple - rinin, hiç olmazsa yayıydıkları muhitin malıdır. Herkesin hâdiselerdeki ruhu kavramak gayesiyle kulağını ve gözünü dört açtığı bir günde, hazırlop tabir üniformalarına bürünüp bilgi tavri takınmak kadar gülünç bir hareket tasavvur edilemez.

Zaten ben ötedenberi, tabir sisi arkasına gizlenip kollarını örtmek isteyen sinsi ve hileli mızacıardan öğrenirim. Bu mızacılar bazı tabirleri, iki aylık tren biletleri gibi, bütün bir ömür âlim geçinmek hakkını veren bir nevi ucuz bilet halinde kullanırlar:

— Doğrusu ben pentatonik musikiye âşıkım.

— Siz efendim, lirik sair misiniz, mistik mi?

— Sigfrid hattına karşı Fransızların yaptığı, bir taarruzi keşiftir.

Bırakalım efendim bu tabirleri! Ne biliyor, ne anlıyor, ne görüyorsak on - ları söyleyelim! Ancak bundan soradır ki tabir kullanmak salhiyetine erebiliriz.

Büyük Fransız muharriirlerinden (Julien Benda): cep lûgatı ianesile öğrenilmiş tabir istismarcılarının igyüzünü, beş sene evvel yazdığı bir makalede öyle keskin belli etmişti ki... Ekseriyetle kullandıkları kışkırtıcı kelimeleri, özün - ruhunu herkesten daha az bilen yine bu tabir meraklılarıdır.

İşi gücü geriat kışkırtıcı telerlemekten ibaret bir ham softayla, hakiki ve derin iman sahibi arasındaki fark! Hakiki ve derin iman sahibinin üvi mese - leleri vardır, yobazın da takur tukur birsürü kışkırtıcı. Hakiki ve derin iman sahibi herhangi bir din kanununu, İstidye'nin içindeki inel gibi kullanır, yobaz da İstidye kabuğu gibi.

Son günlerin modası olan (sulh taarruzu) kışkırtıcı dörtelle sarılanların halini, aynı tarzda bir telerlemeyle ifade edelim.

Cehil taarruzu!

Aliş Paşa Kırkacık

